

2 maja - Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej

02.05.2021 8:00 Andrzej Janecki / BAM

kategoria: **Tożsamość i tradycja**

Święto wprowadzone na mocy ustawy w 2004 roku, obchodzone między 1 maja (zwanym Świętem Pracy) i Świętem Narodowym 3 Maja. Tego samego dnia obchodzony jest także Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

Wybór dnia 2 maja nie był przypadkowy – chodziło o dzień, w którym Polakom towarzyszą refleksje na temat historii Polski, wypełnienie dnia pomiędzy świętami narodowymi oraz podkreślenie obchodów Światowego Dnia Polonii. Tego dnia organizowane są różnego rodzaju akcje i manifestacje patriotyczne, a w ostatnich latach dość powszechny stał się zwyczaj noszenia kokardy narodowej.

Barwy flagi RP złożone z dwóch poziomych pasów: białego oraz czerwonego są odwzorowaniem kolorystyki godła państwowego, który stanowi orzeł biały na czerwonym polu. Zgodnie z zasadami heraldyki pas górny reprezentuje białego orła, a dolny czerwone pole tarczy herbowej. Kolory te według symboliki używanej w heraldyce mają następujące znaczenie - białego używa się w heraldyce jako reprezentację srebra, oznacza on także wodę,

a w zakresie wartości duchowych czystość i niepokalanie. Kolor czerwony jest symbolem ognia i krwi, a z cnót oznacza odwagę i waleczność.

Pierwotnie polską barwą narodową był karmazyn, stanowiący symbol dostojności i bogactwa, a zarazem uważany za najszlachetniejszy z kolorów. Na pierwszych flagach i sztandarach reprezentujących Królestwo Polskie widniał biały orzeł w koronie na czerwonym tle. Jan Długosz opisując przygotowania do bitwy pod Grunwaldem pisze o „chorągwi wielkiej, na której wyszyty był misternie orzeł biały z rozciągniętymi skrzydłami, dziobem rozwartym i z koroną na głowie, jako herb i godło całego Królestwa Polskiego”.

Barwami królewskimi Rzeczypospolita Obojga Narodów był sztandar złożony z trzech pasów: dwóch czerwonych umieszczonych w dole i na górze oraz oddzielającym go pasie białym, na których umieszczano zwykle czterodzielny Herb Rzeczypospolitej Obojga Narodów o czerwonym tle zawierający dwa pola przedstawiające białego Orła w Koronie, czyli symbol Korony i dwa z wizerunkiem Pogoni – herbu Litwy. Na tarczy sercowej znajdował się najczęściej herb rodowy aktualnie panującego monarchy.

W okresie przedrozbiorowym silna była także tradycja uznająca za barwy narodowe trzy kolory: biały, karmazynowy i granatowy. Kontekst tych barw wywodzi się od strojów żołnierzy kawalerii, w których to formacjach służyli w większości szlachcice. Barwy biała i czerwona zostały uznane za narodowe po raz pierwszy 3 maja 1792 roku. Podczas obchodów pierwszej rocznicy uchwalenia Ustawy Rządowej damy wystąpiły w białych sukniach przepasanych czerwoną wstęgą, a panowie nałożyli szarfy biało-czerwone. Nawiązano tą manifestacją do heraldyki Królestwa Polskiego – białego orła na czerwonej tarczy herbowej.

Po raz pierwszy polskie barwy zostały uregulowane w uchwale Sejmu Królestwa Polskiego z 7 lutego 1831 roku. Po odzyskaniu niepodległości barwy i kształt flagi uchwalił Sejm Ustawodawczy odrodzonej Polski 1 sierpnia 1919. W ustawie podano: „Za barwy Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się kolor biały i czerwony w podłużnych pasach równoległych, z których górny – biały, dolny zaś – czerwony.” Dwa lata później Ministerstwo Spraw Wojskowych wydało broszurę, w której sprecyzowano odcień czerwieni definiując ją jako karmazyn, ale w 1927 odcień koloru czerwonego został zmieniony na cynober, ten sam kolor został użyty w definicji flagi w ustawie z 1955. Kolory flagi zostały ponownie zmienione ustawą z 31 stycznia 1980 r. (A.G.)

